

MESTNA OBČINA MARIBOR
MEDOBČINSKI URAD ZA VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

SVETOVNI DAN VODA 2015

»VODA ZA RAZVOJ«

POROČILO o aktivnostih v Mariboru med 18. in 23. marcem 2015

**MARIBORSKI
VODOVOD**

AquaSystems

Življenju vračamo vodo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR**

Institut za ekološki inženiring d.o.o.
Ljubljanska ulica 9, 2000 Maribor, SI

www.iei.si

*Varujmo svojo
kapljico
vode.*

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

**NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO**

ETIČNO OGLAŠEVANJE

UVOD

Svetovni dan voda, 22. marec, je že leta 1992 oklicala Generalne skupščine Združenih narodov z namenom opozarjati na pomen varovanja vodnih virov in njihovo ogroženost ter opozoriti širšo javnost na boljši odnos do porabe vode in ravnanja z njo. S tem namenom se vsako leto razglasi tema, ki povzema najbolj aktualno problematiko v povezavi z vodami.

Letošnja tema svetovnega dneva voda je bila: »Voda za razvoj«.

Opredeljena tema ima širok pomen. Za nekatere pomeni zagotavljanje osnovne oskrbe s pitno vodo, za druge pomeni iskanje rešitev v zvezi s pojavom različnih snovi v vodi, kot so na primer farmakološko aktivne snovi (FAS) – zdravila, ki bi lahko močno vplivala na zdravje ljudi.

Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave Mestne občine Maribor se je odločil, da letošnji svetovni dan vode nameni kampanji ozaveščanja občanov Maribora in širše okolice o pomenu pravilnega zbiranja in odstranjevanja odpadnih zdravil.

Za boljše informiranje javnosti smo pripravili letak in plakat o pravilnem ravnanju z odpadnimi zdravili, ki smo ga poslali v zdravstvene domove, lekarne, šole, zbirne centre za zbiranje odpadkov v Mariboru. Prav tako smo pripravili članek o nevarnostih, ki jih lahko povzročajo odpadna zdravila v naravnem okolju. Članek je bil objavljen v revijah Bogastvo zdravja, Eko dežela in Revija za moje zdravje ter spletni reviji Zdravo.si.

KAM GREDO NAŠA ZDRAVILA?

**NE ONESNAŽUJMO OKOLJA, ODSTRANIMO
ODPADNA ZDRAVILA NA PRAVILEN NAČIN!**

**ODPADNIH ZDRAVIL NE SMEMO
ODVREČI MED KOMUNALNE
(GOSPODINJSKE) ODPADKE IN NE
SPLAKNITI V KANALIZACIJO!**

ŽE MAJHNE KOLIČINE NEPRAVILNO ODVRŽENIH
ZDRAVIL LAHKO V NARAVI POVZROČIJO
NEPRAVILNO ŠKODO. S PRONICANJEM V
PODZEMNE VODE LAHKO PREIDEJO V PITNO
VODO IN TAKO ŠKODUJEJO ČLOVEKU IN NARAVI.

KAKO RAVNAMO Z ODPADNIMI ZDRAVILI?

ODDAMO JIH V:

- LEKARNE
- ZBIRNE CENTRE ALI PREMIČNE ZBIRALNICE
- SPECIALIZIRANE PRODAJALNE V POSEBNE ZABOJNIKE
- ZBIRALCU ODPADNIH ZDRAVIL OB KAMPANJAH

Letak pripravila Mestna občina Maribor, urad za varstvo okolja in ohranjanje narave. Slike: Mestna občina Maribor, urad za varstvo okolja in ohranjanje narave. Izdelava: Mestna občina Maribor, urad za varstvo okolja in ohranjanje narave.

MESTNA OBČINA MARIBOR

ANKETA – KAM Z ODPADNIMI ZDRAVILI?

Študentje iz Univerze v Mariboru, Fakultete za strojništvo so pod mentorstvom prof. dr. Branke Trček izvedli anketo o ravnanju z odpadnimi zdravili. Anketirali so 186 prebivalcev Maribora in okolice. Anketa je bila objavljena tudi na spletnih straneh MUVOON in NLZOH.

Anketa je pokazala, da imajo vsi anketirani doma na zalogi zdravila, kot so zdravila na recept, zdravila iz proste prodaje in tudi veterinarska zdravila. 61 % vprašanih ima na zalogi zdravila za preventivno zdravljenje in občasno zdravljenje (glavoboli, bolečine...). Pri vprašanju glede količine zdravil, ki jih imajo doma, je 40 % vprašanih navedlo, da imajo od 5 – 10 škatlic. Večina, 83 %, redno spremlja rok trajanja zdravil. Zaskrbljujoče je dejstvo, da kar 50 % vprašanih ni seznanjeno s pravilnim odlaganjem odpadnih zdravil in jih odvržejo med ostale ali biološke odpadke, odplaknejo v stranišču ali zlijejo v odtok. Udeleženci ankete bi želeli biti boljše informirani o pravilnem ravnanju z odpadnimi zdravili. Mediji, ki so jih izbrali za obveščanje, so radio in televizija, lekarne in spletne strani.

V nadaljevanju predstavljamo poročilo o posameznih aktivnostih, ki so bile izvedene ob Svetovnem dnevu voda, v času od 18. do 23. marca

PROGRAM

SREDA, 18. 3. 2015

TISKOVNA KONFERENCA OB SVETOVNEM DNEVU VODA

ČETRTEK, 19. 3. 2015

POGOVORNA ODDAJA NA RADIU MARIBOR

V oddaji so predstavniki Medobčinskega urada za varstvo okolja in ohranjanje narave Mestne občine Maribor, Mariborskega vodovoda in Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano govorili o kakovosti vode, torej kakšno vodo pijejo Mariborčani, o onesnaženju vode (zdravila, kmetijstvo), o vodi v prihodnosti, zakaj je boljša voda iz pipe kot ustekleničena in podobno.

SLADKO DRUŽENJE: PITNA VODA V MARIBORU

Izobraževalni center Piramida Maribor se je aktivnostim ob svetovnem dnevu voda priključil s Sladkim druženjem. Sladka druženja so mesečni pogovori v šolski slaščičarni z različnimi sogovorniki. Gostja marčevskega druženja je bila ga. Sebastjana Klepec iz Mariborskega vodovoda, njeno področje dela zajema skrb za kakovost pitne vode. Pogovor je tekel o lokaciji črpališč pitne vode, načinih preverjanja ustreznosti pitne vode in obveščanja javnosti o rezultatih analiz, smiselnosti vgradnje različnih filtrov. V pogovoru je bilo izpostavljeno tudi večkrat zmotno prepričanje občanov, da je voda na ožjem mariborskem območju klorirana in kaj storiti, če nam iz pip priteče rjava voda. Seveda je bilo govora tudi o (ne)potrebnosti pitja vode iz plastenk in dodatnih obremenitvah okolja, za katere smo z nakupom vode v plastenki soodgovorni. Na koncu pogovora je bilo izpostavljeno tudi

onesnaževanje vode zaradi nepravilnega odstranjevanja ostankov zdravil in apel vsem navzočim, naj se ostanki zdravil odstranjujejo na predpisan način (lekarne, zbirni centri ...).

Druženja se je udeležilo okoli 20 občanov, dodatno poročilo je dostopno tudi na spletni strani IC Piramida Maribor (<http://www.icp-mb.si/sladko-druzenje-svetovni-dan-vode/>).

PETEK, 20. 3. 2015

KROŽNA POT – OD PITNE DO ODPADNE VODE

Ob 9. uri so se učenci 5. razreda OŠ Janka Padežnika skupaj z učitelji in predstavniki Medobčinskega urada ter Inštituta za ekološki inženiring odpravili iz Mestnega parka na Piramido od koder je lep razgled na različno rabo prostora, ki ima velik vpliv na podzemne in površinske vode. Mag. Irena Kopač iz Inštituta za ekološki inženiring jim je predstavila hidrološke in vremenske razmere in njihov vpliv na podzemne vode.

Nato so se odpravili peš do črpališča Vrbanski plato, kjer so jim predstavniki Mariborskega vodovoda predstavili črpališče in vodarno. Izpred črpališča je bil organiziran prevoz v Dogoše, kjer so jim na Centralni čistilni napravi Maribor predstavili tudi zadnji del kroženja vode – čiščenje odpadne vode.

DELAVNICA ZA ZAJINTERESIRANE KMETIJE NA ČRPALIŠČU BOHOVA

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor je na črpališču Bohova organiziral delavnico pod naslovom *Gnojenje in pravilna izbira ffs v ozimih na vodovarstvenih območjih*.

Na delavnici so zbirali vzorce tal ter analizirali nitratni dušik v tleh. Vzorce tal so bili odvzeti na njivah z ozimami (pšenica, ječmen, tritikala) do globine 30 cm, vzorci so bili ohlajeni.

Prisotnim so podali informacije o gnojenju in varstvu rastlin na vodovarstvenih območjih. Poudarili so pomen gnojenja na podlagi analize tal in gnojilnega načrta, ki veljajo po uredbi za vsa vodovarstvena območja. Poudarili so pomen talnih nitratnih testov pred dognojevanju z dušikom. Analizirali so vzorce tal na vsebnost nitratov v tleh ter podali pisni nasvet za dognojevanje žit.

Poudarili so pomen integrirane uporabe fitofarmacevtskih sredstev na vodovarstvenih območjih s poudarkom na strožjem režimu na VVO I. Poudarili so pomen pravilne izbire sredstev, pravičen čas in način uporabe FFS, uporaba FFS naj bo dopolnilni ukrep ostalim nekemijskim ukrepom (mehanski, biološki in biotehnični ukrepi) o prednostih uporabe FFS, ki so dovoljeni v ekološki pridelavi; med sezonami oziroma v sezoni je potrebno menjavati aktivne snovi FFS; uporaba FFS na neporaslih površinah je dovoljena le izjemoma ter o vodenju evidenc FFS, ki jih je na VVO I dovoljeno uporabljati. Prisotnih je bilo 15 kmetovalcev. Kmetovalcem so tudi predstavili pomen Programa razvoja podeželja, na kratko so predstavili zahteve programa Kmetijsko okoljskega programa s poudarkom na poljedelskih operacijah in zahtevami iz vodnih virov.

Ukrep KOPOP podpira kmetijstvo v njegovi okoljski funkciji in je namenjen spodbujanju nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks, ki so usmerjene v naslednja prednostna področja ukrepanja:

- ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajine;
- ustrezno gospodarjenje z vodami in upravljanje s tlemi;
- blaženje in prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam.

PROJEKT »VARUJMO SVOJO KAPLJICO VODE«

V podjetju Aquasystems so tudi letos pripravili družbeno odgovoren projekt »Varuj svojo kapljico vode«, ki je namenjen aktivnemu in zabavnemu izobraževanju osnovnošolcev o tematikah povezanih s čiščenjem odpadnih voda.

V projektu so osnovnošolci spoznavali pomen vode za naše življenje, od kod sploh pride v hišo, kako in koliko je porabimo, kje vse nastaja odpadna voda in kako jo očistijo v Centralni čistilni napravi Maribor. Projekt je zasnovan tako, da učitelji in učenci v ta namen lahko uporabljajo DVD – kratek film s prikazom čiščenja odpadnih voda in delovni zvezek »Varujmo svojo kapljico vode«, s pomočjo katerih spoznajo vsebine o varovanju in čiščenju voda. Delovne zvezke, ki jih učitelji in otroci lahko uporabljajo pri svojem delu so brezplačni.

- Natečaj za najizvirnejšo fotografijo

Da projekt ne bo temeljil le na učenju in preizkusih, so pripravili natečaj za najizvirnejšo fotografijo na temo »Vodi vračamo življenje«. Natečaj je trajal od 21. marca do 15. aprila 2015, nagrada za najboljše prispevke je med ostalim tudi fotografski tečaj, ki ga bo vodil priznani fotograf Arne Hodalič. Najboljše fotografije so bile razstavljene v nakupovalnem središču Qlandia v času od 20. aprila do 2. maja 2015.

- Oglad čistilne naprave

Da je bilo spoznavanje vode še bolj zanimivo, so za učence 23. marca 2015 pripravili vodne ogled Centralne čistilne naprave Maribor.

SOBOTA, 21. 3. 2015

NACIONALNI LABORATORIJ IN MARIBORSKI VODOVOD V QLANDIJI NA VITAFITOVI PRIREDITVI "OB SVETOVNEM DNEVU VODA"

Mariborski vodovod se je predstavil z razstavo, ki jo je spremljal pester spremljevalni program. Direktor Mariborskega vodovoda je podelil nagrade desetim izbranim najboljšim likovnim delom in najboljšemu razredu. Otroci so lahko aktivno sodelovali na delavnicah, ki jih je organiziral Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Naključni obiskovalci so sodelovali v nagradni igri in si priborili praktične nagrade. Razstava je ostala na ogled do 30. marca 2015.

23. EKOLOŠKA AKCIJA »DRAVA 2015 – NI NAM VSEENO«

Potapljaško društvo Maribor letos praznuje 37 delovanja. So eno večjih in starejših slovenskih potapljaških društev. Med dejavnosti so v preteklosti uvrstili tudi skrb za čistejšo okolje; začetki ekoloških akcij segajo v leto 1994, ko so na športnem vikendu Maribora predstavili klub in njegove dejavnosti in se, čeprav je bila akcija v februarju, potopili v Dravo in jo prvič simbolično očistili. Prireditve so zdaj umestili v čas, ko se pomlad prebujata. Poglavitni cilj projekta je osveščanje in informiranje ljudi o dejstvih povezanih z našo reko in izboljšanju odnosa do narave. Ekološka akcija se je pričela ob 10.00 uri na osrednjem prireditvenem prostoru pri Vodnem stolpu.

Potapljači so izvedli akcijo čiščenja dna reke Drave. Lani so se uspešno povezali s potapljaško - ekološkimi zanesenjaki ob reki Dravi in tako izvedli mednarodno ekološko akcijo čiščenja reke Drave, saj so uspeli k sodelovanju privabiti skupine na lokacijah kot so: v Dravogradu – Potapljaško društvo Slovenj Gradec, v Rušah – Apnea sekcija Potapljaškega društva Maribor – gostilna Vernik team, na Ptujju – Potapljaško društvo Ptuj in na sosednjem Hrvaškem v Varaždinu – Klub podvodnih aktivnosti Drava. S sodelovanjem prijateljskih društev je njihova ekološka akcija postala mednarodna, letos pa so se jim pridružili še prijatelji iz sosednje Avstrije.

Povabljene skupine, organizacije in društva so predstavili vsak svoj pogled na reko, ki teče skozi naše mesto. K sodelovanju na akciji so bili povabljeni tudi mariborski osnovnošolci, ki so pripravili delavnice na temo reke Drave, Dravske Elektrarne Maribor, Mobilni Ekološki Laboratorij, Centralno čistilno napravo, Zavod za ekologijo, gasilce, splavarje, raftarje, ...

V sklopu ekološke akcije je potekal tudi likovni Ex-tempore »Eko Drava 2015«.

VAJA MOBILNE ENOTE EKOLOŠKEGA LABORATORIJA (MEEL)

Terenski del vaje je bil izveden na lokaciji Benetke na mariborskem Lentu. Med vajo so izvajali vzorčenje vode, sedimenta ter biote. Mimoidočim so demonstrirali način dela.

Predstavili so nove najgloblje ekosisteme v reki, ki so jih odkrili v letošnjem letu (Vrh razsvetljenja pribl. 30m globoko), biodiverzitetu dravskih rib in prikazali videoprezentacijo biodiverzitet Drave.

NEDELJA, 22. 3. 2015

SVETOVNI DAN VODA

Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave je s pomočjo Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano in ob sofinanciranju podjetij Aquasystems d.o.o., Nigrad d.d. in Snaga d.o.o. ob letošnjem Svetovnem dnevu voda izdal letak in plakat »Kam gredo naša zdravila?«. Letake v nakladi 10.000 in plakate v nakladi 200 smo razdelili v osnovne šole, čakalnice zdravstvenih domov in bolnišnice, lekarne ter v občine, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz sistema Mariborskega vodovoda. S tem želimo informirati občane MOM in širše okolice o pravilnem odlaganju odpadnih zdravil.

OBJAVA ČLANKA V ZDRAVSTVENIH REVIJAH

Članke na temo kako pravilno odstranjevati odpadna zdravila so objavile revije Eko dežela in Bogastvo zdravja ter e-revija www.zdravo.si.

MARIBORSKI FELJTON NA RADIU MARIBOR

Predstavnica Medobčinskega urada za varstvo okolja in ohranjanje narave Mestne občine Maribor je pripravila uvodnik v Mariborski feljton o pomenu vode in o skrbi zaradi pojava farmakološko aktivnih snovi – ostankov zdravil v podzemnih vodah.